

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Руслан Станчев Пенчев,

член на научното жури, съгласно Заповед №104 от 25.04.2019 г. на Ректора на

”Международно висше бизнес училище”- Ботевград (МВБУ)

за дисертационен труд на за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”,

по научната специалност 3.8. Икономика

Автор на дисертационния труд: Саша Живоин Джорджевич

Тема на дисертационния труд :

„ ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА ПРОБЛЕМИТЕ В ПУБЛИЧНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН БЪЛГАРИЯ - СЪРБИЯ“

Настоящата рецензия е написана в съответствие със Закона за развитие на академичния състав на РБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на МВБУ.

Справка за кандидата

Саша Живоин Джорджевич е роден през 1970 г. в гр. Ниш, Сърбия Средното си образование получава в икономическата гимназия „Борис Кидрич” в Ниш. Завършил е ОКС Магистър по икономика (бизнес икономика) Икономическия факултет на Университета в Ниш. Работи директор на ООД Запланка, председател на общинския съвет на община Гаджин хан и 4 мандата кмет на община Гаджин хан. Има редица професионални специализации в Германия, Полша и др.

Обща характеристика на труда

Саша Живоин Джорджевич е докторант на самостоятелна подготовка в Международното висше бизнес училище.

Дисертационният труд на Саша Живоин Джорджевич е в общ обем от от 239 страници, позовавайки се на 298 информационни източници, от които – 112 на български език, 56 на сръбски език, 88 на английски език и 42 интернет сайтове. Съдържанието е илюстрирано с 11 фигури, 6 таблици и 73 персонални цитати.

В структурно отношение дисертационният труд е разработен във въведение, три глави,

заклучение и приложения.

Актуалността на темата

Изследователската работа е продиктувана от развитието на някои основни тенденции:

- **Глобализация на световната икономика, либерализация на националните икономики и регионализация на националното развитие.** Бързите промени в световната икономика, които я водят устойчиво към глобалната интеграция, изискват от правителствата да преосмислят своите стратегии за регионално и местно развитие и да установят нови системи на управление, чрез които да изградят икономически жизнени и социално справедливи общества.

- **Преобразуване ролята на държавата.** Налице е тенденция държавата трябва все повече да се оттегля от своята роля на производител на стоки и услуги.

- **Промяна в отношенията държава - гражданско общество.** Днес съществуват начини или форми на правене на политика, които вече не са възможни, или приемливи, за голяма част от обществото. Засилват се исканията на гражданите за право на по-пряко участие в процесите на вземане на решение, особено по тези въпроси, които имат пряко отношение към проблемите на ежедневието.

Увеличаваща се сложност и “субективност” на нуждите на хората. Хората все повече искат да има демократична система на управление, а не само да упражняват правото си на глас при избора на местни и национални власти.

Проблематиката, свързана с изследване на публичния мениджмънт на местните общности в трансграничния регион България-Сърбия е актуална, тъй-като не е била предмет на самостоятелно научно изследване.

Актуалността на тази тема произтича от новите дадености в развитието на региона и потребностите от задълбочаване на регионалното сътрудничество с цел по-ефективно използване на ресурсите и възможностите за сближаване моделите на поведение и управление. Съдържанието е подсказано от проблемите на новото хилядолетие, произтичащи от конфликтния недостиг на природни ресурси, демографските деформации и екологичното претоварване на природната среда, които процеси вече носят не само национални, но и глобални регионални измерения. Значимостта на темата се подсилва и от факта, че сближаването на Балканите е наложително, за да се отговори на европейската стратегия за развитие на регионите. Още повече, че Сърбия като кандидат член на ЕС ще трябва да хармонизира своето законодателство с европейското и това изследване ще

подпомогне процеса на интеграция.

Представеният труд е изграден изцяло върху собствени проучвания и покрива изискванията за дисертационен труд за „Доктор“.

Дисертационният труд е написан на добро научно ниво с използване на логически обвързан стил на изложение.

Структура на дисертационния труд.

Общата логика на изложението е съобразена с формулираната теза и целите на изследването.

В увода се разкриват актуалността на проблематиката, задачите, обектът, предметът, тезата, методологията и ограниченията в обхвата на изследването.

Научното изследване обхваща анализирани на публичното управление на местните общности в трансграничния регион България - Сърбия. Анализира се мястото и ролята на общините в управление на местните общности в пограничния регион. От българска страна се анализират 20 общини, а от сръбска страна също се анализират 20 общини.

Предмет на изследването са функциите на местното самоуправление интерпретирани в контекста на тяхното усъвършенстване и интеграция с европейските практики и подходи на демократично управление.

В дисертацията се предлага **тезата**, че в съдържателен аспект моделът на управление на местните общности в трансграничния регион България- Сърбия може „да се сближи“ на основата на прилагане на европейските стратегии за развитие на местното самоуправление и въведените практики на добро и демократично управление.

Целта на дисертацията е да анализира системите на публичния мениджмънт в трансграничния регион и да формира общи принципи на изграждане на практики за децентрализация и добро демократично управление в местните общности. Тази цел е постигната чрез преглед на съществуващите практики на управление и анализ на допусканияте слабости, формиращи икономически проблеми в развитието на общностите.

При провеждане на изследването се решават следните **конкретни задачи**:

- Наложени стереотипи, водещи до проблеми в публичния мениджмънт;
- Децентрализация на местното самоуправление;
- Икономически аспекти на проблемите на местното самоуправление;
- Европейски модели за развитие на местните общности - Стратегия за иновации и добро управление на местно ниво;

- Възможни модели на развитие на мениджмънта на местните общности в трансграничния регион България - Сърбия;

Цялата първа глава има концептуално-теоретичен характер и е посветена на понятията и категориите, използвани в теорията и практиката и организацията и методиката на изследването.. В нея докторантът демонстрира високата си теоретична подготвеност, което е едно от изискванията към тази образователна и научна степен.

Това е основата за преминаване към следващата логическа ос на проучването, направено в дисертационния труд – характеристиките на децентрализацията и проблематиката, свързана с изследване на публичния мениджмънт на местните общности в трансграничния регион България – Сърбия. В тази част са представени необходимостта, същността и целите на оценката и са установени факторите и елементите на конфликтния недостиг на природни ресурси, демографски деформации, експертна оценка на тяхното въздействие и следствията върху развитието на обществото.

Изводите, които докторантът прави са доказани от извършените от него изследвания. Интересните изводи и заключения, имат характер на научни приноси с висока степен на практическа приложимост.

Третата глава на дисертационния труд е логически изведена от предходните две. На базата на задълбочените интервюта с кметове от двете страни на границата се формират определени групи проблеми. Чрез факторен анализ те се систематизират и се търсят връзки в различни посоки.

Представеният материал в трета глава дава основание да се твърди уверено, че дисертантът се проявява като добър изследовател, който може да извършва конкретни практически изследвания, да ги обобщава и прави изводи за практиката. Той демонстрира познаване на изследваните проблеми и най-силното доказателство за това са предложените от него анализи, и изводи.

Личните ми впечатления за докторанта са за един изграден научен работник със силно развито чувство за отговорност и системност при извършване на научните изследвания.

Приноси

Предметно-съдържателният анализ на дисертационния труд формира в мен убеждението, че в него са налице достатъчно доказателства за **научно - приложни приноси**. Потвърждавам напълно отбелязаните приноси, които имат научно-теоретичен, методологичен и приложен характер. Основните от тях могат да се оценят по значимост

както следва :

- Систематизирани и структурирани са нови значими проблеми, които въздействат върху управлението на общините;
- Потвърдена е тезата за влиянието на информационните технологии в осигуряване на взаимодействие и комуникация между хората, на тяхната информираност и интелектуално развитие за повишаване качеството и ефективността на публичния мениджмънт на местните власти.;
- Определени основните групи фактори и тяхната степен на значимост, които въздействат върху развитието и усъвършенстването на местното самоуправление в трансграничния регион България - Сърбия..
- Изведен е проблемът за все още недостатъчната скорост на развитие на дигиталното общество като решаващ фактор за повишаване на богатството на нацията.

Получените приноси в дисертационния труд са сериозна предпоставка за по-нататъшно развитие на изследванията.

След изготвянето на основните изводи и анализи от изследването, в гр. Ниш е организирана кръгла маса на тема „Проблеми в публичното управление на местните общности в трансграничния регион България – Сърбия. Решенията на кръглата маса могат да послужат като „ориентир“ за изводите от дисертацията да дадат възможности за определяне на нови области на изследване за задълбочаване на трансграничното сътрудничество на основата на единен подход при моделите за управление на местните общности

Препоръки

Отчитайки обстоятелството че, дисертационният труд представлява сериозен опит за задълбочено изследване на проблемите, свързани с публичното управление като резултат от промените, ще си позволя да посоча следните критични бележки и препоръки:

Първо : Има известен дисбаланс при различните глави – първата е почти три пъти по-голяма като обем от всяка от останалите.

Второ: На някои места (особено в първа глава) текстът има „учебников“ характер.

Препоръчвам на да продължи изследванията си в тази област. Считам, че дисертационния труд, рационалните предложения по тази актуална проблематика и

последващи изследвания, представляват интерес за управленската аудитория.

Автореферат и публикации по труда

Саша Джорджевич има осем публикации в научни издания. Всички те са свързани с тематиката, обект на настоящата дисертация.

Авторефератът отразява структурата, съдържанието и изследователските резултати на дисертацията. В него е приложена справка за основните приноси, съдържащи се в докторския труд.

Заключение

Представеният дисертационен труд като формулировка на проблемите, като обем, цел, задачи, методология на изследването и постигнати резултати в конкретната област **отговаря на изискванията за самостоятелно научно произведение.**

В дисертационният си труд Саша Джорджевич изследва обществено значима проблематика с актуално значение за изясняване и осмисляне на същността, формите и механизмите на демократичното самоуправление на местното самоуправление в общините на трансграничния регион. Използвани са съвременни подходи и методи, адаптирани и обогатени с оглед на специфичните потребности на изследването. Считаю, че постигнатите от докторанта **научно-приложни резултати са с характер на оригинален принос**, с който се обогатяват съществуващите знания в областта на местното самоуправление.

Като имам предвид актуалността и значимостта на извършеното изследване с предложените конкретни решения за практиката и визираните приносни моменти, предлагам на почитаемите членове на Научното жури да **подкрепят присъждането на образователна и научна степен „Доктор”, на Саша Живоин Джорджевич.**

12 май 2019 г.

Подпис:

(проф. д-р Руслан Пенчев)